

[Tastesen.]

tredje lægekonsultationen ind under sygesikringsloven, således at lægekonsultationen i forbindelse med disse ting kan blive gratis. Jeg tror, vi vil kunne komme et godt stykke hen ad vejen til at bringe disse tal ned, som er alt for store, og det bør folketingets partier i fællesskab bestræbe sig på.

Mette Madsen (V):

Da vi i vinteren 1973 i retsudvalget arbejdede med loven om fri abort, var venstre medforslagsstiller til et ændringsforslag om obligatorisk vejledning, også på andre områder end de lægelige. Desværre blev dette forslag forkastet ved anden behandling.

Venstre mener stadig, det er vigtigt, at en abortsøgende kvinde får oplysning om, hvad hun fra samfundets side kan få af hjælp og støtte både før og efter fødslen, hvis hun vælger at få sit barn. Dette synspunkt gav jeg igen udtryk for på venstres vegne, da kristeligt folkepartis forslag om obligatorisk vejledning var til første behandling her i april 1974, men desværre tydede debatten heller ikke den dag på, at der nu vil blive et flertal for forslaget.

Jeg mener alligevel, det er vigtigt, at vi i retsudvalget får lejlighed til at fortsætte med den undersøgelse, vi dengang påbegyndte, en undersøgelse af, hvordan lovens § 8 virker i praksis. Bl. a. indkaldte retsudvalget de blanketter og andet materiale, der bruges ved vejledning hos læge og mødrehjælp både her og i udlandet. Dette arbejde vil venstre gerne være med til at genoptage. Jeg husker tydeligt den trykte vejledning, som kvinden får af lægen. Det var en sort-hvid tættrykt side fra en afrivningsblok, og den kan i høj grad trænge til at blive udformet på en anden måde.

Barnefaderens mulighed for at være til stede ved rådgivningen vil det sikkert være overflødigt at lovgive om. Jeg tror ikke, at man nogen sinde, hverken hos læge eller mødrehjælp, har afvist at have den vordende fader eller måske mormor med ved samrådet.

Tange (FP):

Fremskridtspartiets stilling til dette lovforslag er ikke ændret siden dets behandling i forrige samling, hvorfor jeg kan henvise til vor ordførers, fru Kirsten Jacobsens, be-

mærkninger ved forslagets behandling den 26. april 1974.

Fremskridtsparetiets flertal ser ikke med større velvilje på lovforslaget, men er indstillet på, at vi ser nærmere på det i udvalget. Inden for fremskridtspartiet er der et mindretal, som kan tiltræde lovforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre kan ikke tilslutte sig det foreliggende lovforslag. Vi mener ikke, det kan nytte noget med en tvungen rådgivning. Derimod vil vi naturligvis, ligesom fru Mette Madsen, gerne se på, hvordan § 8 benyttes i praksis.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det konservative folkeparti er naturligvis stærkt engageret i at begrænse antallet af aborter til det mindst mulige. Såfremt det fremsatte lovforslag vil motivere flere kvinder til at afstå fra svangerskabsafbrydelse, er der fra vor side god grund til at være positive over for tankerne i forslaget.

Det er dog nok tvivlsomt, om den obligatoriske vejledning, som kristeligt folkeparti går ind for, vil være så stor en forskel fra den nugældende bestemmelse, hvor kvinden under alle omstændigheder skal gøres opmærksom på de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel. Erfaringer fra mødrehjælpen har vist, at påtvungen vejledning ikke er af større praktisk værdi.

Det er vigtigt, at vi ikke udvider formyndreriet over for det enkelte menneske og så vidt muligt undgår påtvungne foranstaltninger, og det er nok i de allerfleste tilfælde sådan, at når en kvinde har besluttet sig til at afbryde sit svangerskab, så vil hun have så gode grunde hertil, at en obligatorisk vejledning næppe ændrer hendes beslutning.

Når der stadig forekommer så stort et antal svangerskabsafbrydelser, må man nok snarere stille det spørgsmål, om man kan skabe en endnu bedre præventionsoplysning og måske fra et endnu tidligere tidspunkt, end det i dag er tilfældet. Og så ville det jo være lykkeligt, om specialisterne snart enedes om en fælles stillingtagen til pillerne, således at kvinderne ikke skiftevis blev tilrådet anvendelse og skræmt igen fra brug af denne form for prævention.

Hvad angår bestemmelsen om at varetage

[Annelise Gødtfredsen.]

hensynet til faderen, kunne det naturligvis umiddelbart forekomme rimeligt at indrømme denne ret til at deltage i rådgivningen. Jeg er dog bange for, at faderen, når kvinden er nået så langt i sine overvejelser, i langt de fleste tilfælde, i hvert fald når det drejer sig om ugifte mødre, har udspillet sin rolle. I virkeligheden har p-pillerne haft den paradoksale uønskede bivirkning, at kvinderne ved at foregive brug af disse nu er i stand til at narre manden ind i en uønsket faderrolle.

Trods de her fremsatte bemærkninger, hvoraf det fremgår, at vi ikke tillægger lovforslaget den helt store betydning, er vi parat til at gå ind i en velvillig drøftelse heraf i udalget.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal heller ikke trætte tinget eller bruge tingets tid med nogen lang tale. Vi har endevendt dette problem i SFs folketingsgruppe frem og tilbage i alle de mange år, inden vi fik vedtaget loven om fri abort. Vi er endt dér, hvor vi i dag må afvise kristeligt folkepartis forslag om tvungen vejledning. Vi mener, at vejledningen kan have sin store betydning for visse personer i forbindelse med svangerskabsafbrydelse, men vi er lige så sikre på, at masser af kvinder har truffet deres beslutning, når de går op og beder om at få deres svangerskab afbrudt, og det ville være fuldstændig urimeligt at påtvinge dem en vejledningssituation. Masser af sagerne ville komme til at ligne de mæglingssager, vi kender fra skilsmisseansøgninger med sådan et stempel: vejledning er foretaget, ud af døren med jer!

Der er situationer, hvor kvinderne har brug for en vejledning, og de grupper mener vi er tilgodeset også i det lovforslag, vi i øjeblikket behandler om overførelse af mødrehjælpens funktioner til amternes socialcentre. Vi skal holde en pause og se, hvordan det lovforslag nu kommer til at fungere i praksis, når det er vedtaget; så vi kan ikke støtte det her fremsatte lovforslag.

Det er også vores erfaring, at de vejledningssituationer, rådgivningssituationer, som nogle unge piger har siddet i, i mange tilfælde er kommet til at ligne forhørsager i stedet for vejledningssager, og det mener vi

er en meget ubehagelig situation for en gravid ugift kvinde at komme i.

Så vil jeg godt lige tilføje en lille ting, fordi der også er noget vældig falsk i det her, især hvis man vil lave vejledningen tvungen, nemlig det, at man meget let kan komme til at indgive nogle, især unge piger, der måske ikke kender så meget til vores samfund, som vi andre gør, en falsk tillid til et system, der ikke fungerer. Man kan komme til at fortælle dem, hvor meget hjælp de kan få, hvis de får dette barn, og den dag de så står med barnet, kan alle de gode løfter, man gav dem, ikke opfyldes. Det er jo ikke et spørgsmål om at give en pakke med bleer og en barnevogn, det er et spørgsmål om, at et barn skal opdrages og forsørges, til det bliver 18 år.

Det er ikke ret længe siden, vi havde finanslofstemming her i folketetinget, hvor vi vedtog nogle meget drastiske nedskæringer på børneinstitutionsområdet og på børnetilskudsområdet. Hvad i alverden er det, kristeligt folkeparti, der har stemt for disse nedskæringer, vil stille en pige i udsigt, hvis hun gennemfører et svangerskab, som hun ikke ønsker at gennemføre af sociale og af økonomiske grunde? Hvilke tilbud vil man give hende fra kristeligt folkepartis side? Det kunne jeg godt lide at vide lidt om.

Hanne Reintoft (DKP):

Det er rigtigt, at debatten om fri abort eller ikke fri abort og tvungen rådgivning eller ikke tvungen rådgivning efterhånden på kristeligt folkepartis foranledning er ført til ulidelighed.

Lad mig endnu en gang understrege, at mit parti synes, at vi skal have frivilligt moderskab i ordets dybeste betydning, nemlig ikke alene retten til fri abort, men også retten til at gennemføre et svangerskab, selv om man har økonomiske og andre sociale vanskeligheder. Det sidste er nok den største betænkelighed, vi har ved abortloven, nemlig at folk presses ud også på socialforvaltningen osv., fordi man ikke kan få den tilstrækkelige hjælp, og i den forbindelse havde jeg tænkt mig at spørge, om ministeren vil undersøge, hvad jeg har erfaret, at man nægter studerende unge kvinder, der får Statens Uddannelsesstøtte, den transbestemte moderskabsydelse under henvisning

[Hanne Reintoft.]

til, at de får dette beskedne beløb af ca. 1.000 kr. om måneden. Det er i hvert fald ikke rimeligt, og det vil jeg gerne have be-lyst.

Jeg går ud fra, at kristeligt folkeparti endnu en gang har fremsat dette lovforslag, fordi man ønsker at begrænse antallet af aborter. Jeg må sige, at jeg synes, det er mageløst. Man har i forbindelse med bi-standsloven stemt for at nedlægge mødre-hjælpsinstitutionerne, samtidig med at man her kommer med et forslag om rådgivning. Man har stemt for at ødelægge børnetilskuds-ordningen, man har rettet et afgørende dødsstød mod vores daginstitutioner, man har støttet den arbejdsløshedsskabende poli-tik, venstre førte i 1974, og så kommer man her og synes, at folk skal sætte børn i ver-den, mens man river tæppet væk under de unge familier, der skal have børnene.

Jeg ved godt, at jeg ikke må bruge et ganske bestemt ord, men jeg kan kun sige, at jeg opfatter det som den kristne kirkes årtusindgamle dobbeltmoral, som vi har set til ulidelighed, og som vi under ingen om-stændigheder kan støtte.

Steen Folke (VS):

Det foreliggende lovforslag må naturligvis ses i sammenhæng med kristeligt folkepartis specielle holdning til de problemer, som for-slaget drejer sig om.

Vi er ikke tilhængere af, at denne vejled-ning skal gøres obligatorisk, og jeg synes, det i bemærkningerne til lovforslaget er — hvis jeg må sige det — en smule hyklerisk, sådan som det er fremstillet. Der står: „Den gravide kvinde står i en situation, hvor hun føler sig meget ensom, og handler uden at have lejlighed til at gennemdrøfte sin situa-tion.“ Det er givetvis rigtigt i en del tilfæl-de. Men lige præcis i de tilfælde, hvor det er sådan, giver den gældende lov jo udmær-kede muligheder for, at hun faktisk kan samtale med nogen om det og få den vejled-ning, som hun har brug for. I andre tilfælde er der absolut ikke nogen grund til at på-tvinge den pågældende kvinde nogen vejled-ning, og man mærker jo ligesom hele hensig-ten med dette lovforslag, i hvilken retning den vejledning skal gå. Det er vi modstan-dere af. Vi mener, det er afgørende, at det

er den pågældende kvinde selv, der afgør sagen.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Jeg må sige tak til justitsministeren og til ordførerne for den seriøse behandling af dette lovforslag.

Jeg vil til justitsministeren sige, at det er jo snart 2 år siden, loven om fri abort blev vedtaget, og forholdene har forandret sig betydeligt i denne tid. Bl. a. steg antallet af fri aborter fuldstændig eksplosivt, i samme øjeblik loven trådte i kraft. Vi ved, at i 1974 havde vi 25.000 aborter, og hvis de tal, som vi har fået nu for januar og februar, holder stik, vil vi i 1975 nå op på 30.000.

Jeg kan sige, at overlæge Hoffmeyer, som altid har været og fortsat er en meget stærk tilhænger af og forkæmper for fri abort, for nogen tid siden udtalte i Familiespejlet i radioen, at på intet tidspunkt er en kvinde så ensom, som når hun skal tage den be-stemmelse, at hun vil dræbe sit barn. Jeg har senere talt med overlæge Hoffmeyer om det. Han giver mig fuldstændig ret i, der bør være en rådgivning for den gravide kvinde, når hun er i tvivl om, hvorvidt hun skal gennemføre sit svangerskab. Det er der ik-ke, og jeg mener, vi må se at finde en måde, hvorpå vi kan gøre det. Jeg er derfor glad for, at der er blevet sagt, at man gerne vil diskutere dette i retsudvalget.

Der er ikke tvivl om, at den gravide kvinde kan blive presset. Hun kan blive presset af forældre og af ægtefælle til at få foretaget abort, og hun kan også blive pres-set af sin chef, som gerne vil have kontinu-et i arbejdet.

Det er blevet sagt flere gange, at når kvinden havde taget sin beslutning, skulle den også udføres, men hospitalernes erfaringer viser noget ganske andet. Det viser sig, at ca. 7 pct. af de kvinder, som hos deres læge har fået indlæggelsesseddel til en hospitals-afdeling, ikke kommer, dvs. at de i sidste øjeblik må have forandret mening. Der sker også det, hvis man, når de kommer, op-dager, at de er over 12. uge, og de så skal til mødrehjælpen til en undersøgelse, at så siger de: åh nej, det vil vi ikke, vi gennemfører svangerskabet. Det vil sige, at så lidt vægt

[Inge Krogh.]

har der ligget i den beslutning, som kvinden har taget.

Der bliver talt om, at loven giver mulighed for vejledning, og fru Mette Madsen omtaler også disse sedler, der gives til kvinder, med oplysning om, at de kan henvende sig og få social rådgivning. Det er en meget kedelig seddel, der blev omtalt, og det viser sig i hvert fald — hospitalslægerne taler ustandselig om det — at man kan mærke, at kvinden ikke har fået nogen rådgivning, før hun kommer.

Der har været hospitalsafdelinger, hvor man har tilbudt kvinden, når hun kommer ind, at tale med en socialrådgiver, og det viser sig, at der er flere, der så ikke ønsker indgrebet. På samme måde er der også steder, hvor man har tilbudt, at en præst kunne tale med dem. Jeg ved ikke, hvor meget det har virket.

Det er fuldstændig rigtigt, som flere ordførere sagde, at der lå noget skjult i det, at vi ønskede, at antallet af frie aborter skulle falde. Det ønsker vi også, og jeg kan sige, at vi går selvfølgelig ikke fra det forslag, som vi havde i sidste samling om en helt ny svangerskabslov, altså bort fra fri abort, men vi mener, at dette må være en rimelig måde at nå hen til at hjælpe kvinderne til at gennemføre deres svangerskab.

Nu er det rigtigt — vi har for øvrigt ikke stemt for bistandsloven, som fru Hanne Reintoft sagde; vi undlod at stemme — at sandsynligvis fortsætter noget lignende mødrehjælpsarbejdet, og jeg har foreslået, at vejledningen skulle ske ved de sociale centre, som vel skal overtage mødrehjælps arbejde.

Vi er gået ind for besparelser på daginstitutionerne, det er rigtigt, men i hvert fald de steder, hvor jeg har haft lejlighed til at tale om det, har jeg hele tiden sagt, at for enlige mødre og andre steder, hvor der er trang, bør der findes en udvej. Det er mere generelt, at vi er gået ind for spareforslaget om daginstitutionerne.

Jeg vil slutte med at sige, at vi betragter altså fosteret som et levende væsen, et væsen, som har ret til at leve.

Poulsen (FP):

Hr. Tange har jo talt på flertallet af frem-

skridtspartiets gruppes vegne. Jeg taler på mindretallets vegne, og jeg vil gerne sige til fru Inge Krogh, at mindretallet vil støtte lovforslaget. Vi synes nok, at der ligger lidt for megen administration deri, men det kunne måske forenkles en lille smule. Selve lovforslagets sigte er vi fuldstændig enige i.

Justitsministeren (Orla Møller):

Fru Hanne Reintoft bad mig om at undersøge, om der skulle være tale om nægtelse af nogle ydelser til studerende. Det skal jeg selvfølgelig få gjort.

I forbindelse med fru Inge Kroghs tale vil jeg gerne sige et par ting. Det er sikkert rigtigt, at forholdene har forandret sig, bl. a. er det jo sket ved, at de svangerskabsafbrydelser, der finder sted i landet, nu sker i det åbne. Vi har haft en stor eksplosion med hensyn til antallet af svangerskabsafbrydelser, men der er vist ikke nogen, der tør vove at påstå, at tallet skulle være så forfærdelig meget større, end det var i forvejen. Nu ved vi blot, hvor stort tallet er. Jeg anser det for at være et foruroligende stort tal, og der kan, som fru Hanne Reintoft var inde på, ikke være noget virkelig sundt i, at der bliver foretrukket fri abort fremfor et frit moderskab. Derfor burde vi nok fra samfundets side have været langt mere optaget af, hvordan man kunne forebygge et uønsket svangerskab fremfor at afbryde et, når det endelig var kommet.

En sidste bemærkning til fru Inge Krogh. Der bliver sagt, at der bør være rådgivning. Ja men der er altså mulighed for at få denne rådgivning. Jeg tror stadig væk ikke på, at der vil være nogen fordel ved at påtvinge nogen en sådan rådgivning.

Mette Madsen (V):

Jeg må sige, at det var med nogen undren, jeg hørte fru Ebba Strange tale på SF's vegne. Det er sådan, at i det forslag om fri abort, som var fremsat af SF, og som blev behandlet samtidig med det socialdemokratiske forslag, var indbygget en regel om en obligatorisk oplysning, og SF var også medforlagsstiller til det ændringsforslag, der blev stillet herom ved anden behandling. Det lød sådan:

„Fremstettes anmodningen over for en læge, skal denne henvise kvinden til den

[Mette Madsen.]

stedlige mødrehjælpsinstitution, hvor hun skal orienteres om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel og om de muligheder for støtte, lovgivningen indeholder, hvis ønsket om svangerskabsafbrydelse opretholdes. Fremsættes anmodningen over for en mødrehjælpsinstitution, skal kvinden vejledes som nævnt i 1. pkt., og i bemærkningerne til dette ændringsforslag står der:

„Mindretallet“

— hvori altså også var SF —

„ønsker at skabe sikkerhed for, at den abortsøgende i rimelig tid forud for indgrebet får fuld orientering om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støttmulighederne efter barnets fødsel, for at give den abortsøgende større valgfrihed.“

Vi må altså konstatere i dag, at SF på dette punkt nu har en anden stilling.

Ebba Strange (SF):

Ja, det må fru Mette Madsen konstatere. Jeg prøvede også i mit første indlæg at sige, at der har været meget ivrige, meget grundige, meget intense drøftelser i SF om dette forslag, og jeg vil da heller ikke nægte her i denne forsamling, at det er en debat, der har haft nogen køns karakter. Det har i nogen grad været sådan, at de, der har talt varmest imod den obligatoriske rådgivning, har været kvinderne i gruppen, netop fordi vi set fra den kvindelige synsvinkel har samlet en masse erfaringer op, der underbygger det, jeg sagde om, at disse rådgivningssituationer kom til at ligne forhør, og man vil altså tvinge en kvinde, der frit har valgt, at hun ikke ønsker at få sit barn, til at gå hen og lade sig rådgive af et menneske, som hun ikke ønsker at lade sig rådgive af. Derfor er det rigtigt, at SF har skiftet standpunkt. Jeg troede, jeg havde gjort rede for det i mit første indlæg, men det være så hermed gjort.

(Kort bemærkning).

Mette Madsen (V):

Jeg vil gerne sige til fru Ebba Strange, at det navn, der står her på SFs vegne, er Per Dich.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Jeg vil gerne til justitsministeren sige om antallet af illegale aborter, at det er altid meget vanskeligt at konstatere, hvor mange der har været, men i årene før der kom forandringer i vor svangerskabslov, har der været foretaget ret seriøse undersøgelser over det. Det er svært, men i hvert fald har der været lidt over 2.000 om året. Det er en oplysning, som jeg har fået af overlæge Vagn Sele, som har arbejdet meget med dette spørgsmål, så det kan absolut ikke forklare, at vores abortantal er oppe på mellem 25.000 og 30.000 om året.

Jeg vil igen sige, som jeg underbyggede det i min tale, at en ganske ringe rådgivning kan bringe tallet ned. Så siger man, at det har karakter af forhør. Hvorfor bliver det det? Det er, fordi der ikke er tid nok til det, fordi der ikke har været folk, der havde tid til at tage sig af kvindens problemer. En rådgivning kan ikke ske hurtigt, det ved jeg den ikke kan, og jeg ved også, at det måske vil medføre, at mere personale skal ansættes i de sociale centre, men det er heller ikke gratis med de aborter, vi får lavet i øjeblikket. Vi har fået oplysninger fra socialministeriet om, at det ligger på op imod 48 mill. kr. om året alene for sygedagene, og desuden kommer der andre ting til.

Hanne Reintoft (DKP):

Jeg vil lige sige til kristeligt folkeparti, at jeg i sin tid ved bistandsloven stillede et klart forslag om at bevare mødrehjælpsinstitutionerne, fordi jeg tror, der er behov for det, og det blev der i hvert fald ikke stemt for fra kristeligt folkepartis side.

Jeg tror, at justitsministeren har meget ret, når han siger: nu ved vi bare, hvilket antal aborter der er, og vi ved jo også, at da vi havde alle de illegale aborter, havde det en ganske klar social slagside. Det var nemlig de økonomisk dårligst stillede kvinder, der var henvist til de unægtelig dårligste faciliteter på dette område.

Så vil jeg også lige sige vedrørende tyngden i rådgivning, og det gælder min holdning til alt det, vi kalder opsøgende arbejde i den sociale sektor, at skal man lave opsøgende arbejde, skal man lave obligatorisk vejledning, så er det kun menneskelig anstændigt, hvis det indeholder et tilbud. Det er

[Hanne Reintoft.]

ikke noget med at tilbyde 300 kr. til en brugt barnevogn. Det er nemlig ikke rigtig hjælp. Vil man tvinge folk ind i en vejledningssituation, så må man have noget at tilbyde dem. Så kan vi såmænd godt blive enige om, at mange abortsøgende kvinder har behov for vejledning.

Men lad os så lige tænke på, hvad vi beskæftiger os med. De er jo ikke umælede på en gynækologisk afdeling. Jeg har selv været socialrådgiver på sådan en i 10 år. Det er da ikke sådan, at hvis en kvinde er i tvivl, hvis hun ligger og græder i sengen, kan hun ikke komme til at tale med socialrådgiveren, kan hun ikke tale med en af lægerne. Der er da mange, man udskriver, fordi de har fortrudt, men det var der i øvrigt også, da vi havde den gamle abortlov, hvor man skulle søge om det. Da var der også nogle, der fik bevilget abort, der fortrød. Der er tilmed nogle, der fortryder, fordi vi har ventetid på de gynækologiske afdelinger. Men de kommer da ikke hen et sted, hvor ikke nogen vil snakke med dem, det er simpelt hen en fejløpfattelse.

Skal vi altså have noget, der ligner en obligatorisk vejledning, så vil jeg gerne se nogle konkrete økonomiske forslag om, hvad vi skal gøre for den unge mor med barn fra kristeligt folkepartis side, så kan vi diskutere det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af adoptionslov [af Inge Krogh m. fl.].

(Lovforslag nr. 102. Fremsat 6/3 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Orla Møller):

Grundtanken i dette lovforslag er den

samme som den, der lå bag det lovforslag, tinget havde til første behandling den 15. november 1974. Der var ikke dengang uden for forslagsstillernes kreds ret megen sympati for forslaget. Det kan som i sidste sag naturligvis også være ændret. Der er foretaget nogle ændringer siden behandlingen sidste gang. I stedet for at have en frist for, skulle jeg sige i citationstegn „tvangsadoption“ på 4 måneder, har man foreslået en på 6 måneder. Til gengæld er forslaget strammet, for så vidt som det nu bliver en pligt for den sociale ankestyrelse at fremsætte anmodningen om adoption uanset manglende forældresamtykke.

Forslagsstillerne synes efter min opfattelse at overse, at en betydelig del af de såkaldte glemte børn på grund af handicap eller af andre grunde ikke er egnede til anbringelse i privat pleje og dermed ikke egnede til adoption.

Jeg tror altså ikke på, at det vil være rigtigt at gå videre, end den gældende lov gør i §§ 9 og 10. Der er jo tale om meget væsentlige indgreb i barnets og forældrenes personlige forhold, og de bør kun ske, når meget vægtige hensyn taler for det. Jeg vil anse det for at være noget betænkeligt i disse forhold at operere med en fast grænse, hvad enten denne er 4 eller 6 måneder.

Angående problemerne om de glemte børn kan jeg i øvrigt henvise til det udførlige svar, som min forgænger den 13. november 1974 gav på et spørgsmål fra fru Winnie Russell. Jeg kan tilføje, at den undersøgelse pr. 1. december 1974, som blev omtalt i svaret, vil foreligge i løbet af kort tid. Det indsamlede materiale er endnu ikke endeligt bearbejdet, men det kan på grundlag af det indtil nu foreliggende siges, at antallet af glemte børn viser en væsentlig nedgang. I undersøgelsen fra 1972 var antallet 192. I undersøgelsen fra december 1974 er tallet ca. 100. Endvidere viser undersøgelsen, at kun meget få, om overhovedet nogen af disse 100 børn skønnes egnede til anbringelse i privat familiepleje og dermed til adoption. De seneste tal illustrerer således yderligere, at problemet om de glemte børn ikke har det omfang, som forslagsstillerne og måske også andre synes at forudsætte.

Forslaget har derfor efter min mening ikke tilstrækkelig basis i de faktiske forhold, og jeg kan ikke anbefale det, men vil natur-

[Justitsministeren.]

ligvis være med til under udvalgsbehandlingen at tilstille udvalget det stof, man ønsker at få fra ministeriets side.

Tastesen (S):

Selve den intention, der ligger bag forslaget, at der skal være så få glemte børn som muligt, helst ingen glemte børn, på vore døgninstitutioner, har socialdemokratiet for længst tilsluttet sig, idet den bestemmelse, der findes i gældende lovgivning om, at man i givne situationer kan gribe ind ved uden forældresamtykke at fjerne børnene fra en døgninstitution, så de bliver bortadopteret, selve den tanke har vi givet vores tilslutning, og den er jo nedfældet i selve loven, som den er nu.

Hvad enten det er 4 måneder, som kristeligt folkeparti foreslog i efteråret, eller 6 måneder, som man foreslår nu, så må vi vende os imod en så restriktiv bestemmelse, som givet kan virke skadelig over for et barns forældre, som kan være i en situation det kan være svært for os udefra at bedømme, men hvor afgørende hensyn trods alt taler for, at man må se på de pågældendes særlige situation. Det er et balanceforhold, det her drejer sig om, og vi er ikke meget for at gennemføre en for restriktiv lovgivning. Hvis man overhovedet skal tale om en tidsgrænse for den gruppe af glemte børn, der ikke falder ind under den kategori, som justitsministeren omtalte, så må det i hvert fald være en tidsgrænse, der ligger på et senere tidspunkt, og en sådan tidsgrænse kan vi jo vurdere, om der overhovedet er basis for, under udvalgsarbejdet.

Mette Madsen (V):

Dette lovforslag har i en lidt anden skikkelse været til første behandling her i tinget i efteråret 1974. Vi har i venstre stadig den opfattelse, som fru Kirsten Sparre Andersen dengang gav udtryk for, nemlig at vi deler den indstilling, som ligger til grund for kristeligt folkepartis lovforslag, men at venstre er betænkelig ved at fastsætte en tidsgrænse, den være sig kortere eller længere end de 6 måneder, der her er foreslået.

Der kan være mange grunde til, at forældres kontakt med et barn afbrydes, grunde, som ikke kan lægges forældrene til last. Det behøver heller ikke altid at betyde, at bar-

net er glemmt. Måske har barnet i et sådant tilfælde nær kontakt med bedsteforældre eller andre familiemedlemmer, og jeg vil gerne spørge kristeligt folkeparti, om 6 måneders reglen i et sådant tilfælde alligevel skal overholdes rigoristisk.

Man kunne også tænke sig, at man fik denne 6 måneders regel, og et barn så blev bortadopteret mod forældrenes ønske. Så står der i lovforslaget, at meddelelse til forældrene om dette samt meddelelse om muligheden for at få overvrighedens afgørelse prøvet hos justitsministeren og domstolene, følger reglerne i § 11. Jeg mener også, at sådanne retssager nok ret ofte vil følge en 6 måneders regel, og en sådan retssag vil jo i høj grad være en belastning for et barn.

Problemet med glemte børn har så mange sider, at det nok menneskeligt set er det bedste, at der ingen tidsgrænse er, men at hvert barns forhold vurderes individuelt. Vi er enige med kristeligt folkeparti i, at børn på børnehjem bør følges nøje af myndighederne, og man skulle måske indføre en regel om, at hvis forældrekontakten har været afbrudt i f. eks. 6 måneder, skal den sociale ankestyrelse prøve at genoprette den og i det hele taget følge et sådant glemt barn særlig nøje.

Jeg mener også, at en udvalgsbehandling kan være nyttig, nu hvor den nye adoptionslov har virket i 3 år. Vi kan jo i udvalget f. eks. se på, hvor mange glemte børn vi har, og om § 10 har været brugt, og hvis den har, bede om udskrift af de retssager, der måtte være.

Wamberg (FP):

Det forslag om ændring af adoptionsloven, kristeligt folkeparti har stillet, er fremskridtspartiet overordentlig positivt indstillet over for. Vi er enige med kristeligt folkeparti i, at bortadoption af børn tidligst muligt, når ingen af de biologiske forældre eller anden nær familie ønsker at have med de pågældende børn at gøre, er langt bedre i overensstemmelse med barnets tarv end den opbevaring af børn på mere eller mindre kolde institutioner, der i dag praktiseres.

Begrebet glemte børn er et resultat af en lang række emsige foreningers og organisations evne til at få trukket sagerens afgørelse i langdrag. Ikke mindst mødrehjælpen, der nu heldigvis bliver nedlagt, har et hoved-

[Wamberg.]

ansvar herfor og er i høj grad medskyldig i dette problems opståen derved, at børn, der kunne have fået en normal opvækst i et sundt og menneskekærligt miljø hos forældre, der ønskede at adoptere dem, er blevet forhindret heri. Det er i høj grad et spørgsmål, om ikke det samlede danske samfund havde været bedre tjent med fortidens skuffesystem i en mere nutidig form, hvorved ønskede børn kunne afleveres anonymt og dermed straks kunne bortadopteres uden alverdens indblanding fra halv- eller helofficiel side. Et sådant system ville utvivlsomt reducere det uhyggelige antal sociale tabere, de glemte børn udgør en betydelig del af. Det er jo en kendsgerning, at vanskelighederne for ægtepar, der ønsker at adoptere børn, efterhånden er blevet så store, at det at få tilladelse til adoption af et barn nærmest svarer til at vinde i lotteriet.

Det spørgsmål, der vel i særlig grad må drøftes i udvalget, er nok, om ikke 6 måneder er for lang tid at vente med bortadoption uden forældresamtykke. Hensynet til barnets tarv må efter min opfattelse gå langt forud for hensynet til uinteresserede forældre.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil godt indledningsvis til hr. Wamberg sige, at jeg synes, det er nogle ret fantastiske udtalelser, han slynger ud imod forskellige danske institutioner, og så gerne sige, at en af grundene til, det er så vanskeligt at adoptere et barn i dag, er, at der er så få til adoption. Justitsministeren nævnte bl. a., at antallet af glemte børn ikke er særlig stort, og at mange af dem i øvrigt ikke vil være særlig egnede til adoption, så jeg tror, der er tale om en vis proportionsforvridning her.

Så vil jeg i øvrigt sige til kristeligt folkeparti, at en hel række af de mål, kristeligt folkeparti har, kan vi inden for det radikale venstre givetvis tilslutte os — det gælder f. eks., at vi ønsker, at aborttallet skal gå ned, og at antallet af glemte børn skal reduceres — men vi bliver så sandelig temmelig uenige, når det drejer sig om midlerne. Vi kan ikke gå ind for den tvang, som kristeligt folkeparti lægger for dagen over for snart hvad som helst, og vi tror i øvrigt

ikke, at de midler, de vil anvende, vil føre til det ønskede resultat.

Vi vil godt i udvalget se på, hvordan loven virker, og om man kan gøre noget i praksis inden for dette område, men vi tror ikke, at den metode, som kristeligt folkeparti har lagt frem, er den rette.

Annelise Gottfredsen (KF):

Begrundelsen for lovforslaget er hensynet til barnets velfærd, og dette hensyn har det konservative folkeparti fuld respekt for. Vi mener derimod netop ikke, at dette hensyn varetages tilstrækkeligt ved at tillade bortadoption efter 6 måneder, som det foreliggende forslag går ind for. I bemærkningerne står der:

„... det kan gøre ubodelig skade for et barn at være uden kontakt selv i et kortere tidsrum end 6 måneder.“

Det er så sandt, som det er sagt, men nu er det dog forhåbentlig sådan, at selv de såkaldte glemte børn ikke er uden menneskelig, positiv kontakt med de omgivelser, hvori de befinder sig. Skaden er nok desværre allerede sket fra det øjeblik, barnet fjernes fra sine naturlige forældre.

Der kan være andre rimelige grunde til ikke at kontakte sit barn end sygdom og bortrejse, som forslaget nævner som gyldige grunde til ikke at bortadoptere et barn. En ung, ofte lidt usikker mor kan fortryde sin første afgørelse om at give barnet fra sig, eller forholdene for en familie kan ændre sig i forhold til situationen ved barnets fødsel eller det tidspunkt, hvor barnet forlader hjemmet.

Sådanne muligheder må tages i betragtning for et betydelig længere tidsrum end de nævnte 6 måneder. Chancen for, at barnet derved kan vende tilbage til sine naturlige forældre, mener jeg fuldt ud kan opveje ulemperne ved en forlænget institutionsanbringelse.

Ud over hensynet til barnets tarv må vi ikke glemme de rent medmenneskelige hensyn til barnets egne forældre. Det er så stor og så tung en beslutning at give afkald på sit barn for evig tid, at vi principielt må gå imod at opstille nogen tidsbegrænsning for bortadoption og under alle omstændigheder en grænse af så kort varighed.

Ebba Strange (SF):

Siden vi drøftede dette lovforslag her i tinget første gang, har kristeligt folkeparti forlænget den frist, forældre kan få til at besøge deres børn i, fra 4 til 6 måneder, altså en erkendelse af, at 4 måneders fristen i hvert fald var for kort. 6 måneders fristen er også for kort, og det glæder mig, at den ikke kan vinde tilslutning her i tinget, så vidt jeg kan skønne.

Jeg sagde, dengang vi behandlede forslaget sidste gang, at her var altså et punkt, hvor kristeligt folkeparti ikke beskyttede familierne, forældrene, men hvor de uden videre ligesom ville fratage den mor, der har født barnet, retten til sit barn. Jeg vil gerne gentage, at det, vi har at gøre med her, er kvinder, der er i en vanskelig situation, nogle af de dårligst stillede kvinder, vi overhovedet har. Det er altså dem, man nu vil ramme ved at tage børnene fra dem i en periode, hvor de psykisk og meget ofte økonomisk og socialt er i en vanskelig situation, som kan ændre sig i løbet af et halvt år, i løbet af et helt år, måske i løbet af lidt længere tid. Det er en situation, som vi ikke ønsker at understøtte, og derfor vil vi ikke støtte forslaget.

Det betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke også ønsker at få nedsat antallet af glemte børn på vores institutioner, men dér synes jeg kristeligt folkeparti med glæde må have lyttet til justitsministerens oplysning om, at der faktisk kun er 100 glemte børn tilbage.

Så vil jeg gerne lige knytte et par bemærkninger til det, hr. Wamberg sagde, for jeg synes simpelt hen ikke sådan noget har lov at stå i en debat som denne her uden dokumentation. Hvad er det for emsige organisationer og foreninger, der vil anbringe børn uden for hjemmet? Jeg kan ikke forstå, at man kan tillade sig at fremsætte sådan en bemærkning her i tinget uden at kunne dokumentere det. Hr. Wamberg nævnte mødrehjælpen som en af dem. Jeg vil meget gerne have at vide, hvad det er for andre organisationer, han tænker på, og hvilken dokumentation hr. Wamberg har til understøttelse af sine bemærkninger. Det er en helt klar tendens i al den børneforsorg, vi har herhjemme, at undgå institutionsanbringelse. Det er en klar målsætning, og den bliver fulgt i alle de organer, som jeg i hvert tilfælde har noget kendskab til.

Når hr. Wamberg så ønsker hittebørnssystemet genindført, så regner jeg med, at hr. Wamberg ligesom jeg har læst beretninger om, hvordan det gik med disse hittebørn. Jeg ved ikke, om det er den situation, hr. Wamberg ønsker at føre os tilbage til, at vi sætter ungen ud i en kurv, og så kan vi håbe, der er nogen, der finder den dér. Jeg synes, det er så groft, at vi bør have nogen dokumentation for det.

Som sagt mener vi fra SF's side, at den mulighed for adoption uden forældrenes tilfaldelse, som ligger i den allerede eksisterende lovgivning, er fuldt tilfredsstillende, og vi kan derfor ikke medvirke til gennemførelse af kristeligt folkepartis forslag.

Hanne Reintoft (DKP):

Kommunisterne kan absolut ikke støtte det fremsatte lovforslag. Lad mig principielt slå fast, at adoption kan være en hensigtsmæssig løsning, men vi betragter også det som en nødløsning, fordi, som jeg allerede har sagt én gang i dag, det er vores mening, at moderskabet skal være frivilligt, og at man skal have social baggrund for at kunne beholde sit barn hos sig, hvis man har gennemført et svangerskab.

I det hele taget er tiden måske nok inde til at sige et par ord om adoption og dansk adoptionspraksis i det hele taget. Jeg tror, vi alle kan erkende, at mange kvinder og mange familier kan føle det som en dyb ulykke at være barnløs. Vi må også erkende, at der er ulykker, som ikke noget samfundssystem kan bøde på, barnløshed, sorg i kærlighed, sygdom, tidlig død, det, der kan ramme mennesker. Vi kan hjælpe hinanden med menneskelig varme og trøst, og vi kan hjælpe hinanden med den fremadskridende lægehjælp og videnskabsforskning. Men man kan aldrig afhjælpe en ulykke på bekostning af andre menneskers ulykke, og man kan ikke afhjælpe den ulykke, barnløshed er, på bekostning af andres sociale nød og ulykke. Og synes vi i Danmark, at børn i de lande, hvor USA-imperialismen hænger, i Thailand, i Sydkorea, i Sydvietnam, ikke har det godt, så må jeg sige, at der kun er én ting at gøre, og det er at gøre en politisk indsats for at skabe menneskene i disse lande frie og værdige livsbetingelser.

Vi har længe accepteret noget, jeg synes er slavehandel. Forældre, der får besked på,

[Hanne Reintoft.]

at de ikke er egnet til at adoptere et dansk barn, kan få et koreansk barn. Jeg synes vi nu, hvor det på internationalt plan er drevet ud i det helt vanvittige, i det helt uanstændige, skulle benytte en adoptionsdebat til virkelig at tage op, om det er det, vi vil. Vi kunne passende gå ud og spørge vores fremmedarbejderbørn, hvordan de har det i skolerne, om de har den fornemmelse, at de er kommet til et land uden racefordomme, hvor alle er lige, og så kan vi diskutere de befolkningsgrupper, polakker osv. vi har haft som små enklaver her, og spørge, om de som voksne har oplevet, at de blev accepteret på lige fod med andre.

Må jeg så sige til kristeligt folkepartis forslag, at det er jo atter og atter en overdivelse, at der er så mange glemte børn, der er egnet til adoption. Der er mange åndssvage børn, der er mange handicappede børn, der er mange adfærdsvanskelige børn, men dem er der jo ikke så mange der ønsker at få. Der er ikke særlig mange glemte børn egnet til adoption, og lad os ikke glemme, at bag disse glemte børn står en række af grå, forslidte, glemte mødre, som jeg i hvert fald ikke i de senere års politik har opfattet vi har gjort ret meget for.

Jeg husker for mange år siden i mødrehjælpen, jeg sad med en 16 års skolepige, der ville beholde sit barn. Hun kom kl. 3 for at skrive endeligt under på bortadoptionen, hun sad og græd til kl. halv otte om aftenen. Vi gik begge to grædende ud af den tomme institution, hun af sorg, jeg af skam over mit samfund.

Derfor er løsningen for os, at man kan få sine børn, hvis man ønsker dem, og så har man sociale forhold til at opdrage dem. Det må blive vores politik, og det præger hele vores socialpolitik og de forslag, vi stiller dér.

Lad mig så lige til sidst minde fru Inge Krogh om, at venstregeringen for kort tid siden nedskar bevillingerne til børnehjemsbørns rejse hjem til forældrene, og jeg har heller ikke dér set nogen protest fra kristeligt folkepartis side.

Steen Folke (VS):

Der er ikke nogen grund til at tro, at dette lovforslag vil varetage hverken børne-

nes eller forældrenes velfærd bedre end den gældende lov, og vi vil gå imod forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Jeg vil sige tak til justitsministeren og til ordførerne. Selv om man ikke var enig, så synes jeg i hvert fald, der har været en interessant debat. Det glæder mig, at i hvert fald nogen siger, de forstår intentionerne, men ikke er enig i den måde de skal udføres på; det kunne måske være, at vi kan finde ud af det i udvalget.

Som det er nævnt, er dette forslag fremsat af hensyn til børnene. Det er absolut ikke fremsat af hensyn til nogle eventuelle adoptivforældre. Vi mener, det er meget vigtigt, at et barn vokser op i tryghed.

Som hr. Tastesen omtalte, så er § 10 i adoptionsloven blevet vedtaget i 1972 med støtte fra socialdemokratiet. Der var for øvrigt adskillige inden for socialdemokratiet, der havde ønsket en tidsbegrænsning sat på dengang, dvs. man syntes, at denne mulighed for at adoptere uden forældrenes samtykke var rimelig. Men der kom altså ingen tidsgrænse på, og så vidt jeg ved, har denne paragraf ikke været brugt, og en højtstående embedsmand inden for børneforsorgen har udtalt, at denne paragraf er politikernes alibi for at glemme de glemte børn.

Bortadoption er ikke noget populært, mange viger tilbage for at bortadoptere deres barn af hensyn til, hvad pårørende og naboer vil sige. Jeg tror, det er meget vigtigt, at der kommer en vis mentalitetsændring dér. De ønsker det ikke, selv om de egentlig godt kan se, at det må være det bedste både for dem selv og barnet.

Justitsministeren omtaler en undersøgelse over glemte børn, der kun viser et antal af ca. 100. Det er, som det ganske rigtigt blev omtalt af justitsministeren, en undersøgelse, som ikke er færdig. 70 pct. af børnehjemmene har ikke svaret, og så må man vel gange det op, så det i hvert fald bliver ca. 140, da der ikke er nogen grund til at formene, at de, der ikke har svaret, ikke har glemte børn. Men jeg savner meget i den undersøgelse. Der står intet om, hvad kontakten har bestået i med de øvrige børn. Der står blot, at der ikke har været kontakt igennem et år, eller at de er forældreløse, og

[Inge Krogh.]

at de føler sig glemt. Men der står ikke, om de tiloversblevne har fået et julekort, om de har fået en pakke, eller hvordan kontakten har været. Jeg mener, man må have en mere dybtgående undersøgelse, hvis man virkelig skal have et udtryk for, hvor mange glemte børn der er.

Justitsministeren har sagt, og jeg tror også fru Hanne Reintoft sagde det, at mange af de glemte børn ikke var egnede til bortadoption. Hvornår er man egnet til bortadoption? Måske er en del af dem netop blevet adfærdsvanskelige på disse institutioner på grund af, at de har været på institution. Det blev også omtalt, at de kan være handicappede, men det viser sig netop, at adskillige har ønsket at tage handicappede børn fra udlandet. Det nævner jeg bare, fordi det har vist sig, at folk altså ønsker måske at gøre noget for handicappede børn. Men i øvrigt vil jeg sige, at man med dette forslag overhovedet ikke har taget problematikken op med hensyn til de udenlandske børn.

Så siger fru Ebba Strange, at en kvinde på det tidspunkt tit er i en situation, hvor hun er stærkt påvirket af forskellige grunde. Dertil vil jeg bare sige, at man ikke blot har tænkt på de helt nyfødte børn, men også på de børn, der er blevet noget ældre.

For øvrigt kan jeg sige, at den undersøgelse, som justitsministeren omtalte, viste, at der var 13 på spædbørnehjem, og det er jo temmelig mange, når man tager i betragtning, at det i den opgørelse kun drejede sig om ca. 100 børn. Det vil altså sige, at man ikke gør noget. Efter den undersøgelse viste det sig, at man ikke havde drøftet noget med forældrene om eventuel bortadoption eller pleje overhovedet. Man havde altså overhovedet ikke talt om det, og de var glemte. Det er meget svært at opgøre, hvor mange glemte børn der er. Men har man sit arbejde, som jeg i hvert fald har haft det igennem 12 år, som tilsynsførende på et ungdomshjem, så kan man ikke undgå, som jeg i hvert fald har det, at få et stærkt indtryk af, at mange har følt sig glemt. Jeg vil dog indrømme, at det er nogle, der nu er omkring 16-18 år, og det er jo kun godt, hvis det virkelig viser sig, at der ikke er glemte børn, men jeg har ikke indtryk af, at tallet er det, som er blevet nævnt her.

Justitsministeren (*Orla Møller*):

Der er for mig ingen tvivl om, at forslaget som sin hensigt har noget, der er positivt, nemlig at hjælpe nogle børn, der er kommet i klemme. Lad det være sagt på forhånd.

At diskutere tallene nu synes jeg vil være urigtigt. Jeg har ingen muligheder for at afgøre, hvad der kommer til at stå af endelige tal i den rapport til sin tid. Det, jeg gjorde opmærksom på, var, at jeg nok tror, de fleste skyder over målet med hensyn til antallet, for der er nemlig sket noget, siden de børn, som fru Inge Krogh omtaler, der i dag er 16-18 år, var børn. Der er nemlig fra samfundets side øvet et konstant pres for, at denne situation med hensyn til de glemte børn bliver forbedret. Jeg vil altså gerne vente med at tage den egentlige drøftelse om talstørrelserne med fru Inge Krogh, indtil undersøgelsen er færdig.

Der er en anden grund til, at jeg gerne tager ordet nu. Det er hr. Wamberg's tale. Jeg må indrømme, at jeg var noget forbløffet over at lytte til den. Jeg skal ikke tage organisationerne i forsvar, uanset nævnte eller ikke-nævnte i den forbindelse. Hr. Wamberg kommer sikkert til at tage det opgør andetsteds, men jeg var forundret over den kølighed, hvormed man kan tænke sig at klippe en forbindelse over mellem børn og forældre, uanset hvor svag den har været. Livet er meget mere nuanceret, end det kom til udtryk i hr. Wamberg's tale. Der er situationer, hvor mødre, forældre simpelt hen er ude af stand til i meget længere tid end 6 måneder at have den kontakt til deres barn, som de har måttet afstå fra. Det kan jeg forsikre for at jeg ved noget om efter at have taget imod på torsdage bare nogle få måneder.

Jeg er helt overbevist om, at der på dette punkt er langt større nuancering og mange flere vanskeligheder, end man normalt ser i øjnene, når man taler om de glemte børn. Det, jeg var forundret over, er, at man nok kan have respekt for et barn, men ikke for forældre i den situation. Den kulde, der hermed kom til udtryk over for respekten for det enkelte menneske, også i en forældresituation, kan jeg altså ikke lade være med at udtrykke min store forundring over.

Jeg vil gerne have lov til at sige i forbindelse med fru Hanne Reintofts indlæg, at jeg har nøjagtigt de samme betænkeligheder,

[Justitsministeren.]

som kom til udtryk i dette indlæg, når man får alt for travlt med at foretage adoptioner af børn fra andre lande. Jeg tror, den bedste måde at hjælpe disse børn på, er at yde den humanitære indsats til en normal tilværelse dér, hvor de er.

Wamberg (FP):

Jeg synes, det ville være praktisk, om man prøvede at holde jordforbindelsen. Det er jo ikke den samlede adoptionslov, der er til revision, det er en beskeden detalje, man ønsker ændret fra kristeligt folkepartis side, og det er den, jeg har henvist til og talt om, og selvfølgelig ikke de problemer, justitsministeren forsøgte at tillægge mine udtalelser før.

Til fru Ebba Strange vil jeg gerne knytte den bemærkning til de udtalelser, fru kom med, at en ordning med en kurv i håb om, at nogen skulle finde barnet, kender jeg ikke til, og det overlader jeg til fru Ebba Strange at fremsætte forslag om. Ændringer af den art har det i hvert fald ikke været i mine tanker at man skulle ind på.

Dokumentationen for mødrehjælpens vel-signelser eller mangel på samme skal jeg meget gerne vende tilbage til under udvalgsarbejdet.

Endelig kan jeg passende tilføje, at det synes, som om flertallet af ordførere i forbindelse med dette forslag ikke har set en nylig udsendelse i tv, der i hvert fald for mig med al ønskelig tydelighed dokumenterede, at problemet glemte børn fortsat trives i bedste velgående.

Justitsministeren (Orla Møller):

For at der ikke skal herske nogen som helst form for tvivl om uenigheden mellem hr. Wamberg og mig, skal jeg gerne sige, at jeg er fuldstændig klar over, at det ikke er hele adoptionsloven, der drøftes, og heller ikke problematikken i forbindelse med denne. Men hvis det at holde benene på jorden skal forstås i retning af det, der blev givet udtryk for over for denne bestemte lille del af adoptionsproblematikken, de glemte børn, så udtrykker jeg altså også hermed den dybeste uenighed med den holdning, der lå til grund for hr. Wambergs tale.

Ebba Strange (SF):

Jeg er i og for sig ikke interesseret i en redegørelse fra hr. Wamberg om mødrehjælpens gode eller onde gerninger i de år, der er gået. Nu er vi ved at nedlægge den. Det, jeg ønskede at få, var en dokumentation af, at foreninger, der har til formål at varetage børnenes tarv, ikke gør det. Men det får jeg altså ikke, for det kan ikke dokumenteres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til færdselslov.
(Lovforslag nr. 99. Fremsat 3/3 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg skal gøre opmærksom på, at taletiden er 10 minutter for ordførere i første omgang.

Otto Mørch (S):

Vi står her over for en hovedrevision af færdselsloven fra 1955, og vi står samtidig over for at skulle tage stilling til såvel nordisk harmonisering som international harmonisering af samme lovgivning, netop med tiltrædelsen af verdensfærdselskonventionen og den supplerende europæiske overenskomst.

Jeg vil gerne først takke ministeren, fordi han så hurtigt efter sin tiltrædelse fremsatte lovforslaget for folketinget.

Jeg vil også gerne uddele lidt ros til ministeriets folk for det gode, veludviklede lovforslag, vi har fået på bordet. Vi får en mere klar og letforståelig tekst i loven, vi får profileret en mere præcis tekst, og det er meget vigtigt for indlæring og dermed for færdselsopdragelsen. Det gør det lettere ikke